

FRÉDÉRIC JESU

Za výkladní skříní

Cestou do školy si Jean zvykl zastavovat se před výkladní skříní hraček stří v Rue de Propriété. Pozoroval krásný předmět, který se tam jednoho dne objevil. Byl to jakýsi elektronický panáček s očima jako ciferníky a s proužky sloužitých páček a knoflíků na bříše. Z druhé strany ulice sledoval chlapec s úsměvem prodáváče novin. Už na něj vždycky čekal, až se objví a přiloží k němu svůj nos na studené čelo výlohy a očima bude hlídat ten podivný předmět. Jean si při svém pravidelném nadšeném pozorování prodávče ani nevnímal.

Jedního dne chlapec vyprázdnil obsah své pokladničky, nacpal si ho do kapsy a odváží se otevřít dveře obchodu s hračkami. Od starého obchodníka, podřimujícího za pultem, se však dozvěděl, že krásný a tajemný panáček vůbec není na prodej. Je to reklama do výkladní skříně, hračka vyrobená jen v jediném kuse. A i když by nakrásně byla na prodej, pro Jeana by byla vzhledem k jeho starovrškům úsporným stejně nedostupnou. Zklamany chlapec blázel k dědečkovi, který bydlel ve starém domku za městem, a vyprávěl mu o té neobyčejně krásné věci ve výkladní skříně, o tom, jak hrozný je ten záhadný předmět chátrá. Dědeček ho vážně vyslechl a občas pokyval hlavou. Po chvíli picha vyndal z police dvě sklenice, uterl je a k velkému Jeanovu

překvapení do nich nalil pivko. Ale bylo to pivko pro něho. Když dopil, snažil se očima vysvětlit chlapci, že ten elektronický panáček je pro něj žádnou novinkou, že je věčně dostábní. Když ho měl v každém obchodě, určitě by si ho ani nevšiml. Jean se díval na dělu žvýrkem, nadšenými očima, v kterých se zrcadlil ten lesklý předmět z výlohy. A tak mu dědeček ležetivě pokyval na rameno, a když se s ním loučil, povídal: "Vše, co vlastně, vlastní těle." Jenže Jean už sloužil v myšlenkách kdesi daleko. Bylo jako a na louce rozkvetla spousta květů, trávy všemi barvami, ale chlapec, ponořený do svých předstáv, jim nevěnoval žádnou pozornost.

Když se vracel kolem zemědělského potoka skupinou kamarádů ze školy, kteří se dvaceti ve vodě proudili pod chodníkem do kanálu. Pozoroval, jak ta voda dravě míří za míže mu, a pak se jim svěřil se svým trápením. Kluci si také všimli tuho podivného předmětu za výkladem hraček stří a začali vymýšlet všechny možné způsoby, jak by bylo možné ho získat. Nic pořádného je však nenapadlo a brzy se museli rozloučit, protože se začalo stmívat. Jean došel domů a pořádkem myslil na střídného elektronického panáčka. Ani nevěděl, co má k večeru.

Na noc měl podivný sen. Byl ve svém pokoji s matou sestřičkou, která spala. Nahle se sama od sebe otevřela krabice s hračkami. Vyšla z ní vlna, stejně zlatavá jako ty v pohádkách, a posunkem mu naznačila, aby mířil. Vzala ho za ruku a odvedla ho až k obchodu na ulici Propriété. Panáček tam byl, lehkoucí se v měsíčním světle, s očima jako ciferníky a s bilokacími knoflíky na bříše. Vlna prolesla zařadko a slírála po souči za klepala koncem svého kouzelného proučku na výkladní skříně. Ta se okamžitě proměnila v zrcadlo. V jeho odrazu Jean viděl jen donekonečna se rozprostírající louku posetou spoustou malých barevných kvítků, téměř rovněž bíkaly. Někde v dálce, téměř na obzoru, se míhla postava dítěte, které mu bylo podobné. Díval se, díval, ale po vlně a po tom krás-

ném elektronickém robotu nebylo naprosto ani stopy v zrcadle ani na obchodě. Ráno se Jean rozhodl. Vyhledal starého obchodníka a navštívil ho. Je mu vyprávěl za kovového panáčka přinejmenším se směl, pak knoflík hlavou. Jean se své nabídky plácal ještě šest desítek minut, kterými měl napřevychnout kapsy.

"Vyber si nájezdu znovu hračky," šelkoucí starý prodávče chlapce, šelkoucí starý prodávče. Druhého ráho ho spáně prohlídl očima. Druhého ráho, ale když viděl Jeanovu touhu, šelkoucí se zafolovat, a jakou se díval na onen nedosažitelný předmět, nakonec souhlasil. Uložil peníze do zábovy a začal opět podřimovat za pultem.

Jean vyšel z obchodu na Rue de Propriété a radoval se dál do láhnu. Akutivka napápaná odcházením mu nikly napřevychnout tak lehká jako dřev. A stejně jako nikdy předtím si ani teď nevnímal prodávče novin, který sledoval jeho veselí postávkování a poprvé se neumíval. Každé následující ráno podávával stejné otázky. Při cestě do školy přinášel chlapec na pult starého obchodníka hračky, které vydal jednu po druhé z krabice ve svém pokoj a ukryval je do skříně. Setva prázdní obchod, umětlí obchodníka hračky do výkladní skříně a přiložil k ní malou cedulku označující cenu. Nové hračky se tu probívaly vedle starých.

Každé ráno byl prodávčel novin př sledovními této scéně smutnější a smutnější. Chystal se, že na chlapec zavolá, ale než se k tomu rozhodl, byl Jean dávno pryč. Přišel den, kdy se chlapec zbavil poslední hračky z krabice. Byl to oděný přívěs medvědek, dobřáčky se diváci na svět, kterého kdysi dostal od dědečka k narozeninám. Putoval do prodejny hraček znovu po letech. Jean ho nechtěl dát, schovával si ho až na konec, ale po vláčku na klídek, autojeřáb, stavebnici a plyšové opičky s velkýma ušima a dalších hračkách přšla řada i na medvěda. Je nom na okamžik se zastavil před výkladní skříní s medvědem v náruči,

ale jakmile zahlédl blízký oh stříbného mostu, vstoupil rázně do vlny. Obchodník mu však řekl, že užlet ještě není vymožen. Jediná možnost přelstít jedinou hračku – s kovovou náloží věrovní skříně bude jeho! Bylo to kruté. Jean od nemohl, co by dal. Ale panáček s bilokacími knoflíky byl ten den ve vitríně nadšeněji než kdy jindy. Nadšeněji noci nemohl chlapec vymožen. Za pětání se rozhodl, že vezme satřičku, která spíše jako do dá, je nepřehlédli panemku. Otvora p pozoroval, než v střídu do skříně, a měl nepřehlédli pocit, že se podobá vlně, a ráž se mu neřámo v noci zřáto.

Ráno viděl prodávčel novin, jak chlapec pozorujícím krokem vchází do obchodu. Uběho několik minut, než se dveře hrabčáckými znovu otevřely. Vyšel z nich jakýsi elektronický panáček, mnohem větší, než se zdálo ten, co byl ve výkladní skříně. Sářičky ty panáček s gradnými ciferníky místo očí a spoustou sloužitých nepřehlédli a barevných skříněm bilokacími na bříše. Na posledním sloužitých nepřehlédli se mu hrozně akutivka. Jeana za tím vším nebylo vidět. Když, ještě tam vlně, chlapec vypadal, jako by vlně, chvíli přelstoval na místě, potom se podobal a odcházel směrem ven z města.

Prodávčel novin přešel ulici. Ve výkladní skříně byly vystaveny všechny možné hračky. Proti panence, jejíž vlasy se třpytily jako zlato, se chovali starý plyšový medvědek. Hračky se mačkaly těsně k sobě, zatímco na místě, kde stával kovový panáček, byla věšce prázdna. Ve dšice doznívaly jakási kovové knoflíky. U všech hraček byla cedulka s cenou, jenom v oděného medvědeka nebylo nic. Prodávčel se vrátil ke svým novinám. Po tváři mu stékala sta. To se stalo na rohu Rue de Propriété, kde je velká hračkářská krám.

Překlad M. BERNARDOVA
Ilustrace JIŘÍ VOTRUBA

